

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-885

22.9.2021

If Skadeforsikring NUF

Motorvogn

Skade på traktor grunnet vann i dieseltanken – hærverk, feilfylling eller – plutselig ytre hendelse?

Sikredes traktor ble skadet og sikrede krevde reparasjonsutgiftene dekket via kjøretøyforsikringen. Han antok at skaden skyldtes hærverk ved at én eller flere personer hadde fylt vann på traktorens dieseltank. Selskapet avslo kravene og hevdet det ikke var sannsynliggjort hærverk. Selskapet mente at sikredes bevisbyrde ikke var innfridd dersom det var like sannsynlig at noen kunne ha fylt vesken ved en feil og det ikke var gjort for å skade. Selskapet hevdet videre at det var like sannsynlig at det hadde kommet regnvann inn i tanken. Nemnda kom til at skaden skyldtes en plutselig ytre hendelse.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: ca. kr 208 245

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om dekning for skade på traktor som følge av hærverk.

Sikredes kaskoforsikring omfatter bl.a. skade som følge av:

- hærverk når det er åpenbart at det samtidig er gjort forsøk på å stjele motorvognen. Det samme gjelder dersom det er gjort innbrudd i den samt
- andre hærverkskader på motorvognen

Forsikringen omfatter også:

skade på motorvognen oppstått ved sammenstøt, utforkjøring, velting, hærverk, feilfylling eller annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse.

Sikredes traktor ble skadet 4.1.20 da det kom vann inn i dieseltanken.

Skaden ble meldt til selskapet 7.1.20 og i et notat 7.1.20 til takstmann skrev selskapets saksbehandler:

Stoppet grunnet vann i diesel. Oppdaget at lokk på gårdstank var åpnet - usikker årsak - hærverk/uedkommende? Kan dette være kaskoskade?

I selskapets notat av 14.1.20 står det videre:

Vann i diesel fra gårdstank. Eier mener påfyllingslokk på gårdstank stod skjevt på.
Vært å sett på traktor og snakket med verksted
Ser ut til at det ikke blir høyt nok trykk på høytrykkssystem til injektorer.
Stor skade på dieselsystem

I "Ordre" av 28.2.20 fra verkstedet som reparerte skaden står det at det kostet kr 161 993,75.
Videre står det:

Kunde ringte med feilkoder på vakt. Får ikke lenger startet. Reist ut med nye dieselfilter og fikk startet traktor. Mye vann i diesel Under kjøring på vei fikk kunde feilkode 1d.1.08 Feilsøker videre på dieselsystem inne på verksted, konkluderer med og bytte alle komponenter i dieselsystem etter samtale med teknisk. [...]

Selskapet skrev følgende til sikrede 13.3.20:

Vår avdeling for kjøretøy har vurdert saken under traktorens forsikring og vi forstår det slik at konklusjon har vært at skaden på traktoren ikke vil være erstatningsmessig som følge av manglende maskinskadeforsikring. [...]

I følge opplysninger som i første omgang er gitt ...selskapet..., fremgår at påfyllingslokket til gårdstanken sto skjevt på og i den forbindelse er det kommet vann i diesel. Det er i tillegg opplyst at det er hærverk som er årsak til påfyllingslokket sto skjevt på.

[....]

Dersom du er av den oppfatning at årsaken til skaden skyldes hærverk, må vi få en nærmere redegjørelse for når dette angivelig kan ha skjedd. Vi ønsker også en redegjørelse for hvorfor du mener det er skadeverk og ikke en forglemmelse fra siste person som fylte diesel på kjøretøy fra tanken.

Sikrede opplyste følgende til selskapet 2.4.20:

Første gang jeg tok kontakt med ...selskapet... den 7. januar 2020, forklarte jeg at jeg hadde registrert at inspeksjonslokket på diesel-gårdstanken stod skjevt på gjengene, og at det derfor har blitt gjort hærverk på denne gårdstanken.

Gårdstanken har en inspeksjonsluke og et hull for påfylling av diesel fra leverandør. I tillegg er den en pumpe for å pumpe diesel fra gårdstanken til traktorer.

Flere traktorer er fylt fra gårdstanken; den nye traktoren har store mengder vann i sin diesel, noe som resulterer i havari 4. januar 2020. OBS! De andre tre traktorene har ingen problemer med vann i diesel. Det vil si at vann i diesel på den nye traktoren ikke har kommet fra gårdstanken siden det ikke er vann i diesel på de andre traktorene.

Derfor er det anmeldt til politiet at det er fylt vann direkte i dieseltanken på den nye traktoren. Jeg er overbevist om at det skyldes hærverk, da det er skade på gårdstank (inspeksjonslokk) og mye vann i dieseltanken på kun den ene traktoren.

Lokket på gårdstanken er ikke montert riktig. Påfylling fra leverandør av diesel skjer heller ikke til denne luken som er kun for inspeksjon.

Siste fylling av diesel på gårdstank er fra [.....] den 6. desember 2019. Traktoren stoppet den 4. januar 2020. Siste fylling fra gårdstank til traktor har skjedd i perioden mellom jul og nyttår.

Reaksjon mellom vann og diesel er at vann legger seg i bunn under diesel.

Selskapet avsto sikredes krav 10.9.20 med følgende begrunnelse:

Det er ingen tegn til at det har vært hærverk på denne tanken. Ifølge telefon takstmann hadde med dere 07.01.20 ble han fortalt at det så ut som lokket ikke var blitt skrudd ordentlig på og dermed tok inn vann. Vi anser derfor ikke skaden som hærverk.

Ettersom det ikke er tegnet maskinskade på denne traktoren er ikke dette en dekningsmessig skade.

Selskapet sendte sikredes advokat 24.11.20 en melding med bl.a. følgende innhold:

Jeg forstår det slik at dere opprettholder kravet med grunnlag om at dette er en hærverkskade, men jeg kan ikke se at vi noen gang har blitt fremlagt informasjon eller dokumentasjon som viser dette.

Sikredes advokat skrev følgende til selskapet 1.12.20 vedrørende hvorfor sikrede mente det var hærverk:

For det første - det har i saken vært snakk om to dieseltanker. Den ene er en stasjonær gårdstank ("Gårdstanken") på gården til ...sikrede.... [...] fyller diesel på denne tanken etter bestilling. Siste påfylling før skaden var 6. desember 2019. ...Sikrede... benytter Gårdstanken til å fylle alle sine kjøretøy som benytter diesel som drivstoff.

Den andre er drivstofftanken ("Traktortanken") på traktoren som ble skadet på grunn av vann i dieselen.

For det andre - det har i saken vært snakk om flere lokk på tankene. Gårdstanken har to lokk - ett lokk til påfyllingsåpningen ("Påfyllingslokket") og ett lokk til inspeksjon ("Inspeksjonslokket"). Traktortanken har et sort påfyllingslokk for diesel. Det sitter også et blått lokk på overflaten av traktortanken, men dette er til påfylling av AdBlue, som er adskilt fra dieselen.

For det tredje - i ...selskapets ... brev 10. september 2020 står følgende:

Vi viser til skaden på ditt kjøretøy. Skaden skjedde som følge av vann i dieseltank. Det var ingen tegn til at det har vært hærverk på denne tanken. Ifølge telefon takstmann hadde med dere 07.01.20 ble han fortalt at det så ut som lokket ikke var blitt skrudd ordentlig på og dermed tok inn vann. Vi anser derfor ikke skaden som hærverk.

Dette er både unøyaktig, uriktig og en misforståelse av opplysningene ...sikrede... har gitt. ...Sikrede... har opplyst, både i telefonsamtale med takstmannen 7. januar 2020 og senere i en skriftlig forklaring 2. april 2020, at han observerte at Inspeksjonslokket stod skjevt på gjengene. I den innledende fasen, rett etter at skaden hadde oppstått, medførte det at han mistenkte at det kunne vært gjort hærverk på Gårdstanken.

Inspeksjonslokket dekket likevel åpningen på Inspeksjonsluken til Gårdstanken, og denne kan derfor ikke ha tatt inn vann slik det skrives i ...selskapets... brev som sitert ovenfor.

Påfyllingslokket på Traktortanken har vært korrekt påskrudd. Det er for øvrig ikke låsbart.

[....]

...Sikrede... har fylt diesel fra Gårdstanken på alle sine traktorer, men kun den ene har fått skade som følge av vann i dieseltanken - de andre traktorene har ikke hatt vann i dieselen.

Gårdstankens innhold ble tømt av [...] etter at skade på traktoren oppstod. Det ble ikke funnet vann i tanken. Uttaket for fylling fra Gårdstanken er ikke i bunn, men et lite stykke opp på siden av tanken. Eventuelt vann i Gårdstanken vil samle seg i bunnen, og plasseringen av uttaket for fylling av diesel gjør det usannsynlig at den skadede traktoren har fått påfylt store mengder vann fra Gårdstanken, uten at noe av de andre traktorene har blitt utsatt for det samme.

Det er videre viktig å merke seg at det er funnet store mengder vann i Traktortanken. Både ...sikredes sønn... som brukte traktoren da skaden oppstod, og ...K.S.... ved ...verkstedet... som utførte reparasjonen av traktoren, har opplyst at de tappet vann fra Traktortanken. ...Sikredes sønn... har opplyst at han tappet ut mer enn halvannen liter vann. ...K.S... har opplyst at han ikke-målte mengden vann som ble tappet ut av Traktortanken ved reparasjonen, men han har anslått at det totalt er tappet ut mer enn tre liter vann, inkludert det ...sikredes sønn... tappet ut. Dette er langt ut over vannmengder som skyldes kondens eller regnvann.

Følgende faktiske omstendigheter kan derfor slås fast:

- Traktortanken inneholdt store mengder vann - minst tre liter
- Dette vannet skyldtes ikke kondens eller regnvann
- Vannet har ikke kommet i Traktortanken fra Gårdstanken
- Det er ikke andre åpninger til Traktortanken enn åpningen påfyllingslokket sitter på. Dette lokket er ikke låsbart.

3 AVSLUTNING OG OPPSUMMERING

Vannet i Traktortanken kan ikke ha kommet dit uten at det er fylt på gjennom påfyllingsåpningen. Det foreligger ikke andre årsaksalternativer. Det er naturlig nok ikke ...sikrede... som har gjort dette, men uvedkommende. Derfor er den eneste sannsynlige årsaken til at det har vært vann i Traktortanken, at uvedkommende har fylt vann på tanken med skadehensikt – altså hærverk.

...Sikrede... har ingen formening om hvem som kan ha utført dette. Likevel er det grunn til å nevne en hendelse hvor ...sikrede... har blitt utsatt for sjikane og trusler på sosiale nettverk. Dette skjedde etter at ...sikrede... i forbindelse med innhøstingen i 2019 ved et uhell kjørte over et rådyr i åkeren. Dette skapte sterke reaksjoner på en Facebook-gruppe kalt "Du vet du kommer fra [...] når..." eller lignende. Det ble lagt inn meldinger på Facebook-gruppen med sjikanerende og truende innhold mot [...]

Det foreligger et konkret motiv for handlingen hos en eller flere ukjente personer. Det er ikke grunnlag for annen konklusjon enn at skaden på traktoren dekkes av ...sikredes... forsikring av traktoren,

Selskapet opprettholdt 15.12.20 sitt standpunkt om at det ikke var hærverk, og sikredes advokat sendte derfor 17.12.20 klage til selskapets kundeombud. I klagen ble følgende tilføyd:

Vi skal likevel fremheve kjernen i saken: Vannet i traktorens dieseltank er av en slik mengde at den ikke kan ha kommet dit på annet vis enn at noen har fylt det på tanken. Det er utelukket at vannet har kommet inn i

tanken ved påfylling fra Gårdstanken, ved regnvær eller som følge av kondens. Det har ikke vært noen lekkasje i dieseltanken på traktoren.

Den eneste praktiske muligheten er at en eller flere ukjente og utenforstående personer har fylt vann direkte på dieseltanken. Andre mulige årsaksforhold foreligger ikke. Skaden skyldes derfor hærverk.

Selskapets kundeombud opprettholdt 26.1.21 sin avgjørelse med følgende begrunnelse:

Etter vi mottok din klage, har vi forelagt den for fagansvarlig for motorskader. Tilbakemeldingen vi har fått er at han mener den er riktig vurdert fordi det ikke er noe i saken som bekrefter eller sannsynliggjør at det er hærverk som skyldes vann i tanken.

[.....]

Når jeg har gått gjennom saken, har jeg festet meg ved at det kan se ut som om forsikringstaker har hatt to forskjellige oppfatninger om hvordan vannet har kommet inn i traktorens tank. Den første forklaringen av 14.01.2020 gikk ut på at det må ha kommet vann i gårdstanken fordi det ble lagt merke til at påfyllingslokket stod skjevt på. Senere den 28.04 2020 kom det inn e-post fra ...sikrede... der han mener at siden det bare er den ene av hans tre traktorer som fikk skade som følge av vann i drivstoffet, må forklaringen være at vann må ha blitt fylt på tanken til den aktuelle traktoren og ikke på gårdstanken.

Dette peker på en usikkerhet i forhold til hvordan vann kan ha kommet inn i traktorens dieseltank.

I din klage sier du at den eneste praktiske muligheten er at en eller flere ukjente og utenforstående personer har fylt vann direkte på dieseltanken, bla. fordi det var vann av en slik mengde at det ikke kan ha kommet inn på annet vis.

Jeg har sjekket det som står i taksten og ellers i saken og der står det ikke noe om hvilke mengder vann det var kommet inn i tanken. Det som er opplyst er at det skal veldig lite mengder vann til før det blir stans eller tette injectorer. Det kan i ytterste konsekvens bare være snakk om kondens før slik skade skjer.

Konklusjon

Ut fra det må jeg si meg enig med den konklusjon som skadeavdelingen har kommet til at det ikke er tilstrekkelig sannsynliggjort at noen har utøvet hærverk ved å helle vann på traktorens tanke. Det er sikrede som må bevise eller sannsynliggjøre sitt krav og jeg kan dessverre ikke se at slik sannsynliggjøring foreligger.

Sikrede ga 2.2.21 bl.a. følgende kommentarer til selskapets avslag:

Kundeombudet har festet seg ved at han mener ...sikrede... har to forskjellige oppfatninger om hvordan vannet har kommet inn i traktorens dieseltank. ...Sikrede... har 07.01.20 første gang kommet med observasjon/ faktaopplysning slik som at inspeksjonslokket stod skjelvt på gjengene på gårdstanken. Her misforstår kundeombudet, akkurat slik som ...selskapet... har gjort, og snakker om påfyllingslokket.

...Sikrede... forklarer videre 28.04.20 at det bare er den ene traktoren som har vann i diesel De andre traktorene som er fylt fra sammen gårdstank i samme tidsrom, har ikke vann i diesel. Altså har vannet ikke kommet gårdstanken. Kundeombudet mener det er usikkerhet om hvordan vannet er kommet inn i traktoren. Overstående faktaforklaring bekrefter at det ikke er noen usikkerhet på dette punktet.

Kundeombudet vektlegger at ...sikrede... kommer med den ene oppfatningen etter den andre. Men fakta er at denne saken har tatt veldig lang tid, og i tillegg har den blitt misforstått av ...selskapet.... ...Sikrede... fremskaffer flere faktahendelser, observasjoner, dokumentasjon og bilder for å imøtekomme ...selskapets... behov for dette. Dette kan ikke vektlegges med at ...sikrede... forsøker forandre forklaringer i saken.

Det er ikke snakk om små mengder vann/kondens i dette tilfelle. Det er derimot dokumentert store mengder vann som er tappet ut fra traktorens dieseltank. ...Sikredes sønn..., som kjørte traktoren den aktuelle dagen, har tatt bilde av 1/2 liter tappet i en tom colaflaske + ytterligere vann i en plastpose. ...Verkstedet... har også bekreftet vannmengder langt utover kondensstadiet.

Skadeavdelingen og kundeombudet har derfor konkludert denne saken på grunnlag av flere misforståelser og uten å ha hensyntatt eller vurdert all innkommet informasjon og observasjon i saken.

I e-post 4.2.21 til sikrede uttalte verkstedet følgende vedrørende skaden på traktoren:

Her har hele dieselsystemet vært utsatt for vann. Er byttet ut alt som har med dette å gjøre. Dette er snakk om store mengder vann for å få så store konsekvenser. Det må på et tidspunkt ha blitt fylt på traktor tanken,

da det ikke er mulig at dette kommer inn av seg selv. Dette kan heller ikke skyldes kondens da det er alt for store mengder.

Sikrede krever dekning for reparasjonsutgifter på kr 161 993,75 under kjøretøyforsikringen og anfører at skaden skyldes hærverk på traktoren ved at én eller flere personer har fylt vann på traktorens dieseltank. Sikrede krever også dekket utgifter til juridisk bistand med kr 37 000 eks. mva.

Sikrede anfører at selskapet har misforstått hans innledende opplysninger, og at det senere ble avdekket stor vannmengde i dieselen. Ingen andre kjøretøy fikk vann i dieselen. Det er sannsynliggjort at vannet som forårsaket skaden på traktorens motor kom i dieseltanken som følge av hærverk, og at det ikke finnes andre praktisk mulige årsaker til at vannet har kom inn i tanken.

Sikrede avviser at noen kan ha fylt større mengder vann på traktorens dieseltank ved en feiltagelse. Både han og sønnen vet at det ikke skal fylles vann på traktorens dieseltank. Det er uforståelig hvordan selskapet mener noen skulle klare å fylle vann på traktorens dieseltank "ved en feil".

Sikrede avviser videre selskapets teori om regnvann fordi dette fysisk sett er utelukket. Selskapet har ikke angitt hvilken tank det mener og vannet i traktorens dieseltank kan ikke kan ha kommet dit ved påfylling fra gårdstanken når ingen andre maskiner som har fylt diesel fra gårdstanken har hatt samme problemer. Selv om sikrede innledningsvis opplyste at et observasjonslokk til gårdstanken sto skjevt skrudd på, betyr ikke dette at det kunne regne inn i tanken. Sikrede viser også til at lokket til traktorens dieseltank hele tiden har vært på, og at påfyllingsåpningen uansett er slik at regnvann ikke kan komme inn. Den påviste vannmengden er for øvrig så omfattende at det hverken kan skyldes regnvann eller kondens.

Selskapet avviser ansvar og anfører at det ikke er sannsynliggjort hærverk. Begrepet "hærverk" betyr skade som er påført forsettlig i den hensikt å påføre skade, jf. definisjonen på begrepet "hærverk" som er lagt til grunn i flere nemndsavgjørelser, bl.a. FinKN 2014-221. Det er sikrede som har bevisbyrden både for at det forsettlig er påfylt veske, og at det er gjort med skadehensikt. Dersom det er minst like sannsynlig at noen kan ha tatt vesken ved en feil, og dette ikke er gjort for å skade – så er bevisbyrden ifølge selskapet ikke innfridd. Selskapet anfører at det uansett er minst like sannsynlig at det har kommet regnvann i tanken.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapet er ansvarlig for skader som følge av vann i dieseltank på traktor.

Sikredes forsikring omfatter skade som følge av:

- hærverk når det er åpenbart at det samtidig er gjort forsøk på å stjele motorvognen. Det samme gjelder dersom det er gjort innbrudd i den samt
- andre hærverkskader på motorvognen

Forsikringen omfatter videre "skade på motorvognen oppstått ved ... feilfylling eller annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse".

Nemnda forstår saken slik at traktoren ble skadet fordi det kom vann inn i dieseltanken. Partene har forskjellig forklaring på årsaken til dette. Sikrede anfører at vannet i tanken er en følge av hærverk. Dette forutsetter at vannet er fylt på forsettlig og med hensikt å volde skade. Nemnda kan ikke se at dette er bevist.

Selskapet anfører at skaden kan ha oppstått som følge av at "det har kommet regnvann i tanken". Dette kan imidlertid heller ikke anses for bevist; Sikrede har opplyst at ingen andre maskiner som har fylt diesel fra gårdstanken i samme tidsrom har hatt samme problemer. Dette tyder på at det ikke har vært vann i gårdstanken. Sikrede har også opplyst at påfyllingsåpningen til traktorens dieseltank er slik at regnvann ikke kan komme inn, uten at dette er kommentert eller bestridt av selskapet. Sikrede anfører også at den påviste vannmengden er så omfattende at den hverken kan skyldes regnvann eller kondens.

Forsikringen omfatter skade som følge av "feilfylling eller annen tilfeldig, plutselig ytre hendelse". Formuleringen "ytre" betyr "ytre" i forhold til den gjenstanden som er forsikret, her traktoren. Vann som kommer inn i tanken utenfra er derfor en "ytre" påvirkning. Begrepet "plutselig" er ikke definert i vilkårene, men ordet plutselig betyr i utgangspunktet "momentant". Det kan imidlertid også bety "over natten", og rettspraksis og langvarig nemndspraksis har lagt til grunn at skader som utvikler seg gjennom en dag eller 12–13 timer er "plutselig", men ikke skader som utvikler seg over lenger tid, jf. LG-2016-148681 og f.eks. FinKN 2017-375, 2019-1006 og 2020- 640. Tidsperspektivet i saken er ikke godt belyst, men verkstedet uttaler 4.2.21 at:

Dette er snakk om store mengder vann for å få så store konsekvenser. Det må på et tidspunkt ha blitt fylt på traktor tanken, da det ikke er mulig at dette kommer inn av seg selv. Dette kan heller ikke skyldes kondens da det er alt for store mengder.

Ut fra denne uttalelsen kan det dreie seg om "feilfylling", hvor det ikke er krav om "plutselig hendelse". Uansett tilsier uttalelsen at vannet må være fylt på "på et tidspunkt", og at det ikke er fylt på over tid. I så fall dreier det seg om en "plutselig" og "ytre" hendelse.

Nemnda tar ikke stilling til spørsmålet om dekning av utgifter til advokat.

Selskapet er etter dette ansvarlig for skade på traktoren som følge av vann på tanken.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).